

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek vedoucího práce

Práci předložil(a) student(ka): Luboš Mečl

Název práce: České Slezsko pod vlivem industrializace

Vedoucí práce: *Daniel Sosna, Ph.D.*

1. CÍL PRÁCE (*uved'te, do jaké míry byl naplněn*):

Cíl bakalářské práce Luboše Mečla spočívá ve zkoumání vlivu kolektivních norem a individuální volby na lidské jednání. Konkrétně autor mapuje toto napětí mezi bývalými horníky ve Slezsku. Cíl by mohl být elegantněji a explicitněji formulován. V úvodní kapitole se navíc objevují i rušivé vlivy, které čtenáře znejistí. Jedná se zejména o vztah ke krajině, jehož vazba na hlavní cíl práce není ideálně vysvětlena. V cíli by navíc daleko jednoznačněji měla být vymezena zkoumaná skupina, aby bylo naprosto zřejmé, jestli se jedná výhradně o horníky nebo i další zaměstnance těžkého průmyslu. I přes určité rezervy ve formulaci cílů je možné jejich naplnění považovat za uspokojivé.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

Náročnost práce lze považovat za průměrnou. Na jednu stranu je chvályhodné, že student kombinovaného studia podnikl vlastní empirický výzkum v jiném regionu, pokusil se svá data nahlédnout a interpretovat v rámci perspektivy vymezené ekonomickou antropologií. Na druhou stranu není zřejmé, jak hluboko se autorovi podařilo do tématu zanořit a jak moc dokázal zmapovat život horníků nad úroveň jejich vlastního vyprávění. Chybí vhled do běžné každodennosti, zapojení pozorování, které by mohlo korigovat výroky informátorů. Tato dimenze citelně chybí v tématu krajiny, která je v antropologii bytostně spojena s prožitkem, emocemi, zkrátka bytím v prostředí, které určitým způsobem působí i na autora a ten pak může své reflexe konfrontovat s naracemi informátorů.

Úvodní teoretické kapitoly a vlastní výzkum jsou v práci vyvážené. Celkový rozsah práce je ale na spodní hranici obvyklé pro bakalářské práce. Přílohy jsou informativní. Užitečná je zejména tabulka s hierarchicky seřazenými tematickými kódy. Několik stran s kopiemi legitimace KSC je bez další analytické práce nadbytečné.

Po úvodní kapitole, kterou jsem komentoval v sekci o cílech práce, následuje kapitola o podstatě lidského jednání. Autor se noří do klasických debat o racionalitě, záměru, kolektivitě apod. Diskutovány jsou klasické práce i novější úvahy. Občas je citování krkolomné, např. když se k Weberovi dostáváme skrze terciérní citace interpretující interpretace interpretací. Autor by mohl jít daleko více k původním zdrojům. Třetí kapitola se věnuje ideologii a kombinuje teorii s historickým vývojem a čtvrtá kapitola vymezuje region a období zájmu autora. Zde by bylo možné zařadit a diskutovat i dnes už klasické téma postsocialismu a jeho reflexi v antropologii. Z klasické literatury je zde pouze Kideckel a přitom by bylo možné téma transformace lépe představit (Hann, Verdery, Pine, Dunn, Kalb atd.).

Metodologická kapitola představuje nejprve výzkumné otázky, dále výběr vzorku a metodu výzkumu, ve které hrály prim polostrukturované rozhovory. Analýza dat je popsána málo explicitně a zcela zde absentují odkazy na metodickou literaturu.

Následující kapitola prezentuje výsledky výzkumu, které jsou rozděleny na přínosy a nevýhody profese horníka. Místy se autor snaží výpovědi informátorů zasadit i do kontextu teoretických debat v ekonomické antropologii, ale ne vždy se daří interpretace dostatečně rozvinout.

Závěr práce představuje shrnutí hlavních zjištění a příklon k teorii Weba Keana, který propojuje individuální a kolektivní rozměr lidského jednání. V jistém smyslu zde kolega Mečl podporuje klasickou tezi o ukotvenosti (*embeddedness*) ekonomiky v sociální sféře.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Jazykový projev je vesměs obstojný. Autor ve finále odstranil řadu formálních a jazykových chyb. Místy se objevují stylisticky méně obratné formulace nebo slabší cit pro volbu slov. Koncepty jsou různými autory a autorkami vnímány odlišně a tento cit pro klíčovou vazbu koncept – autor v práci postrádám. Citování je v práci na solidní úrovni. Autor se snaží poctivě citovat s číslem strany i u parafrází. Bohužel se i přesto stalo, že u přímých citací strana vypadla (s. 6, 8), což si vysvětluji jako důsledek nepozornosti. I přes mé upozornění, že literaturu je potřeba zejména parafrázovat a vyhnout se tak častému užívání dlouhých přímých citací, se tento nešvar nepodařilo zcela odstranit. Přímé citace jsou nadužívané a navíc v případech, kdy nutnost jejich užití příliš nerozumím. Anglické resumé je srozumitelné.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Když se Luboš Mečl poprvé objevil v mé kanceláři s návrhem spolupráce na společném projektu, zaujala mě jeho poznámka: „Víte, ale já jsem problémový student.“ Takový typ sebereflexe není u studentů obvyklý. Můj cit mi říkal, že v člověku, který je schopen takové upřímnosti, musí nějaký potenciál být. V předkládané bakalářské práci je řada slabin, ale autorovi nelze upřít snahu s jakou k projektu přistoupil. Výzkum i postupně vznikající text jsme společně opakovaně probírali a krok za krokem se blížili do finále. Autor postupoval zodpovědně a byl schopen reagovat na řadu kritických bodů. Práce sice nepřináší nové dramatické objevy nebo posun v teoretickém uvažování, ale jedná se o koherentní text, který zachycuje pohled na svět očima bývalých horníků a některé zajímavosti z jejich života. Řemeslně autor zvládl žánr odborného textu, zapracoval odbornou literaturu a dokonce se pokusil reflektovat i recentní autory.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

Na základě rozhovorů zkoumáte vliv ideologie v minulosti na základě toho, jak se o ní informátoři dnes vyjadřují. Jak ale zjistíte vliv ideologie, kterou sami informátoři nejsou schopni reflektovat, protože si ji neuvědomují? Lze tuto rovinu vůbec zkoumat?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

Velmi dobře

Datum: 23.5.2019

Podpis:

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie